

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Nová mobilita - vysokorychlostní dopravní systémy a dopravní chování populace (reg. č. CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_026/0008430)

Projekt "Nová mobilita – vysokorychlostní dopravní systémy a dopravní chování populace", předložený Institutem pro dopravní ekonomii, geografii a politiku ESF MU (ITREGEP) byl vyhodnocen jako nejlepší v rámci panelu Společenských věd výzvy Operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání Dlouhodobá mezisektorová spolupráce. Tento projekt, řešený docentem Martinem Kvizdou, zaznamenal mimořádný úspěch, když se prosadil jako jediný v široké konkurenci společenskovědních projektů ostatních vysokých škol a výzkumných organizací.

Cílem projektu je zintenzivnit mezisektorovou a mezioborovou spolupráci v rámci výzkumu změn mobilitního chování populace v kontextu rozvoje vysokorychlostních železnic v ČR. V rámci projektu bude vytvořena odborná platforma propojující výzkumné organizace, subjekty aplikační sféry a instituce veřejné sféry, která se bude komplexně zabývat socioekonomickými dopady tohoto fenoménu na společnost a kvalitu života. Smyslem platformy je účinná výměna zkušeností a znalostí mezi jednotlivými aktéry.

V rámci projektu dojde k nastavení koncepce budoucího výzkumu v oblasti rozvoje vysokorychlostní železnice, který bude postaven na intenzivní mezioborové spolupráci aplikační a výzkumné sféry, a který bude komplexně zkoumat možné dopady jejího rozvoje na celou společnost a jednotlivé aspekty života lidí. V rámci takto stanoveného cíle bude docházet k přenosu jedinečných znalostí a zkušeností mezi zapojenými subjekty aplikační a výzkumné sféry a také k přenosu znalostí a souvisejících dopadů na cílové skupiny.

Specifickým cílem je zdokonalení metod analýzy poptávky po dopravě pomocí experimentů a nových technologií monitoringu mobility populace a jejich aplikace v investičním a provozním plánování dopravní obsluhy území a s jejich pomocí predikovat potenciál vysokorychlostní železnice pro zvýšení užitku a kvality života obyvatel ČR. **S tím přímo souvisejí dílčí cíle:**

- (i) identifikace zásadních důsledků jednotlivých alternativ institucionálního uspořádání trhu dopravních služeb na vysokorychlostní železnice a formulace doporučení pro nastavení klíčových parametrů konkurenčního prostředí na tomto trhu;
- (ii) predikce vlivu vysokorychlostní železnice na obecnou mobilitu obyvatelstva a jejích hlavních přínosů pro rozvoj regionálních ekonomik a pracovních trhů;
- (iii) odhad nákladové struktury dopravce na vysokorychlostní železnici ve variantách různého institucionálního prostředí.

Výzkum bude pracovat s unikátními daty dokumentujícími mobilitní chování populace. Projekt využije soubory zbytkových dat mobilních operátorů (tzv. big data), data získaná z vlastního spotřebitelského šetření a interní data partnerů. Jedná se o metodu, kterou výzkumný tým rozvíjí již několik let, a která představuje v mezinárodním kontextu výzkumu zcela unikátní přístup využívající možnosti nových technologií.

Základními pracovními metodami budou mezinárodní komparace best-practices, legislativní screening, socio-ekonomická analýza prostorových charakteristik pracovních trhů, ekonomická analýza sektoru osobní dopravy, spotřebitelské šetření dotazníkovým průzkumem, statistická

analýza dat, ekonometrická analýza průřezových a panelových dat. Budou využity řízené expertní rozhovory a analýza empirických dat. Klíčová bude aplikace metody projevených preferencí a metody vyjádřených preferencí. Výsledkem empirické analýzy bude poznání hlavních směrů a cílů pravidelných cest obyvatel ve vybraných regionech a na linkách. **Hlavním výstupem bude identifikace přepravní poptávky mezi středisky osídlení včetně reálného objemu současného modal-splitu a prognóza změn prostorové distribuce přepravních vztahů a modal-shiftu vlivem předpokládaného rozvoje vysokorychlostních dopravních systémů.**

Součástí výzkumných týmů se stanou významní zahraniční experti. S ohledem na strukturu zapojených partnerů vznikne v rámci projektu silný tým, který bude mít velký potenciál uspět v soutěžích o prestižní mezinárodní granty a odborně obsáhne obory dopravní, soutěžní, behaviorální, regionální a experimentální ekonomie a sociální a dopravní geografie s přesahy do oborů provozní ekonomiky dopravy a dopravní technologie a inženýrství.

Partnery projektu jsou:

- **České dráhy, a.s.**, jakožto národní dopravce, který umožní přístup k unikátnímu know-how, zkušenostem a datům mapujícím aktuální přepravní proudy na železničních linkách, a od partnerství přínos zejména v podobě analýz a výstupů, které umožní efektivní plánování a rozvoj dopravní obslužnosti území.
- **OLTIS Group a.s.** jako společnost, která se v rámci vývoje softwarových aplikací pro oblast železniční dopravy dlouhodobě věnuje výzkumné činnosti v oblastech získávání a sběru dat v železniční nákladní dopravě v euro-asijském regionu, technických parametrů železničních tratí ve vzdálených oblastech, zjišťování technických, právních a legislativních podmínek provozu železniční dopravy, nových informačních technologií v osobní v železniční dopravě, zvyšování kapacity železniční sítě a optimalizace provozu železniční dopravy. Výsledky výzkumu jsou přímo realizovány a uplatněny v softwarových produktech, které jsou používány jak největšími železničními dopravci ve střední Evropě, tak i více než 300 zákazníky ve 24 zemích Evropy.
- **Siemens, s.r.o.**, je jako jedna z nejvýznamnějších technologických společností v České republice nedílnou součástí českého dopravního průmyslu a zárukou moderních a inovativních technologií, na jejichž vývoji dlouhodobě pracuje v rámci množství mezinárodních projektů a spolupráce s univerzitami, dopravními firmami i veřejnou správou.
- **Statutární město Brno** z titulu postavení města Brna jako významného dopravního uzlu v národním i nadnárodním měřítku.
- **Univerzita Karlova**, která bude zapojena prostřednictvím Fakulty sociálních věd a Přírodovědecké fakulty.
- **Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.**, z pozice slovenského národního dopravce.

Dalším důležitým cílem projektu Nová mobilita je odbourání dosavadních bariér ve spolupráci mezi výzkumnou a aplikační sférou tak, že do projektu budou zapojeny dvě největší české univerzity spolu s národním železničním dopravcem a významnými firmami v oboru dopravní informatiky, telematiky a konstrukce působícím i v ČR. Řešitelské kolektivy jsou sestaveny tak, aby byl maximalizován přínos vzájemného sdílení zkušeností jednotlivých vědních oborů a praktické zkušenosti partnerů z aplikační sféry.

Řešitel projektu: doc. Ing. Martin Kvizda, Ph.D.

Celkové způsobilé výdaje projektu v období realizace dosahují výše 88 150 794 Kč.

Celkové způsobilé výdaje ESF MU činí 50 179 780 Kč.

Vlastní financování ESF MU činí 2 508 990 Kč.

Období realizace projektu: 1. 7. 2018 – 31. 12. 2022